

PHILOSOPHY

Name & Signature of the Invigilator

PAPER – II

OMR Answer Sheet No. :

CODE-22

Roll No. :

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words : .....

220109

Question Booklet Sl. No.

Time : 2 Hours]

No. of Printed Pages : 32

[Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **one hundred (100)** multiple choice type of questions. All questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
  - (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
  - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
  - (iii) After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.

Example: (A) (B) (C) (D) where (B) is the correct response.
5. Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – II only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
6. Rough Work is to be done in the end of this booklet.
7. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
8. You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
9. Use only Blue/Black Ball point pen.
10. Use of any calculator or any electronic devices or log table etc., are prohibited.
11. There shall be no negative marking.
12. In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ

1. આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવિકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા સૌ (૧૦૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમિયાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
  - (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પુષ્ટની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
  - (ii) કવર પુષ્ટ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પુષ્ટો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પુષ્ટો / પુષ્ટો ઓછાં હોય, બે વાર છપાયાં હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી નુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
  - (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.

ઉદાહરણ : (A) (B) (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર-II લખેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં.
6. કાચું કામ (Rough work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અંતિમ પુષ્ટ પર કરવું.
7. જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિહ્ન કે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અલદ્ર ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમકે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર કરવામાં આવશે.
8. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની કુલિકેટ કોષ્ટી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
9. માત્ર કાળી / ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
10. કેલ્ક્યુલેટર, લોગ ટેબલ અને અન્ય ઇલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
11. ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
12. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંજે કોઈ લિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

DO NOT WRITE HERE

PHILOSOPHY

Paper – II

1. Which of the following is not a state of consciousness according to the Upanishads ?

- (A) Waking
- (B) Dreaming
- (C) Sound sleep
- (D) Desiring

2. Deep Sleep (suṣupti) corresponds to

- (A) Ishvara
- (B) Brahman
- (C) World
- (D) Maya

3. "Consciousness arises from matter, like the intoxicating quality of wine arising from fermented yeast." This is the sutra of which of the following philosophical systems ?

- (A) Nyaya-Vaisheshika
- (B) Charvaka
- (C) Samkhya-Yoga
- (D) Mimamsa

1. ઉપનિષદો અનુસાર નીચેનામાંથી કઈ ચેતનાની અવસ્થા નથી ?

- (A) જાગૃત
- (B) સ્વપ્ન
- (C) સુષુપ્તિ
- (D) ઈચ્છુક

2. સુષુપ્તિ અવસ્થાને અનુરૂપ _____ છે.

- (A) ઈશ્વર
- (B) બ્રહ્મ
- (C) જગત
- (D) માયા

3. 'જેવી રીતે આથામાંથી બનાવેલી મદિરામાં નશાનો ગુણ આવે છે, તે રીતે ભૌતિક તત્વોમાંથી ચેતનાનો પ્રાદુર્ભાવ થયો છે.' - આ સૂત્ર નીચેનામાંથી તત્ત્વજ્ઞાનની કઈ શાખામાંનું છે ?

- (A) ન્યાય - વૈશેષિક
- (B) ચાર્વાક
- (C) સાંખ્ય - યોગ
- (D) મીમાંસા

4. In Jainism, 'relatively speaking' is
- (A) Syādasti
(B) Syāt
(C) Paryaya
(D) Naya
5. Which of the following is not true in the context of Jaina anekāntavāda ?
- (A) It is a realistic and relativistic pluralism
(B) There are innumerable material atoms and innumerable souls which are all separately and individually real
(C) Human knowledge is infinite and absolute
(D) Human knowledge is necessarily relative and limited
6. Which of the following is a corollary of the Buddhist theory of Dependent Origination ?
- (A) Theory of Momentariness
(B) Syādvada
(C) Charvaka Materialism
(D) Asatkaryavada

4. જૈન દર્શનમાં 'સાપેક્ષ રીતે બોલવું' એટલે,
- (A) સ્યાદ અસ્તિ
(B) સ્યાદ
(C) પર્યાય
(D) નય
5. જૈન અનેકાન્તવાદના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયું સત્ય નથી ?
- (A) તે વાસ્તવિક અને સાપેક્ષ અનેક તત્ત્વવાદ છે.
(B) અનેક ભૌતિક અણુઓ અને અનેક આત્માઓ સ્વતંત્ર રીતે અને વ્યક્તિગત રીતે વાસ્તવિક છે.
(C) માણસનું જ્ઞાન અનંત અને આત્યંતિક છે.
(D) માણસનું જ્ઞાન અનિવાર્ય રીતે સાપેક્ષ અને મર્યાદિત છે.
6. બૌદ્ધ દર્શનના પ્રતીત્યસમુત્પાદવાદના પરિણામરૂપ નીચેનામાંથી શું છે ?
- (A) ક્ષણ ભંગવાદ
(B) સ્યાદવાદ
(C) ચાર્વાકનો ભૌતિકવાદ
(D) અસત્કાર્યવાદ

7. The Satkaryavada of Sankhya is a form of
- (A) Shunyavada
(B) Parinamavāda
(C) Vivartavada
(D) Arambhavada
8. According to the Yoga system, which of the following is knowledge of rope-snake ?
- (A) Perception (pratyaksha)
(B) Viparyaya (positive wrong knowledge)
(C) Vikalpa (verbal cognition)
(D) Nidra (sleep)
9. According to the Nyaya system, "ice looks cold," is an example of
- (A) Samanyalakshana perception
(B) Yogaja
(C) Anumana
(D) Jnanalakshana perception
10. According to the Vaisheshika, which of the elements, is not atomic ?
- (A) Earth
(B) Water
(C) Akasha
(D) Air

7. સાંખ્યનો સત્કાર્યવાદ _____ નું રૂપ છે.

- (A) શૂન્યવાદ
(B) પરિણામવાદ
(C) વિવર્તવાદ
(D) આરંભવાદ

8. યોગદર્શન અનુસાર 'રજ્જુ-સર્પ' એ નીચેનામાંથી કયા પ્રકારનું જ્ઞાન છે ?

- (A) પ્રત્યક્ષ
(B) વિપર્યય
(C) વિકલ્પ
(D) નિદ્રા

9. ન્યાયદર્શન અનુસાર 'બરફ ઠંડો દેખાય છે.' _____ નું ઉદાહરણ છે.

- (A) સામાન્યલક્ષણ પ્રત્યક્ષ
(B) યોગજ
(C) અનુમાન
(D) જ્ઞાનલક્ષણ પ્રત્યક્ષ

10. વૈશેષિકો અનુસાર નીચેનામાંથી કોના અણુઓ નથી ?

- (A) પૃથ્વી
(B) જળ
(C) આકાશ
(D) વાયુ

11. When error is an act of omission only, it is
- (A) Vivekakhyati
(B) Anyathakhyati
(C) Vipritkhyati
(D) Akhyati
12. Svatahprāmānyavāda is related to which of the following ?
- (A) Charvaka
(B) Sankhya
(C) Mimamsa
(D) Nyaya
13. Avarana and vikṣepa are the functions of
- (A) Maya
(B) Karma
(C) World
(D) Jiva
14. Sadasadvilakshana is
- (A) Absolutely real
(B) Absolutely false
(C) With all good qualities
(D) Neither real nor unreal
11. જ્યારે ભ્રમમાં અભાવમાત્ર છે, તે _____ છે.
- (A) વિવેકખ્યાતિ
(B) અન્યથાખ્યાતિ
(C) વિપરિતખ્યાતિ
(D) અખ્યાતિ
12. નીચેનામાંથી કોણ સ્વતઃ પ્રામાણ્યવાદ સ્વીકારે છે ?
- (A) ચાર્વાક
(B) સાંખ્ય
(C) મીમાંસા (પૂર્વ)
(D) ન્યાય
13. આવરણ અને વિક્ષેપ એ કોનાં કાર્યો છે ?
- (A) માયા
(B) કર્મ
(C) જગત
(D) જીવ
14. સદઅસદવિલક્ષણ એટલે
- (A) સંપૂર્ણ (વાસ્તવિક) સત્
(B) સંપૂર્ણ અસત્
(C) તમામ શુભ ગુણો
(D) સત્ પણ નહિ, અસત્ પણ નહિ

15. According to Ramanuja, the relation of inner inseparability between the soul and the body is

- (A) Anirvachaniya
- (B) Samādhī
- (C) Aprthaksiddhi
- (D) Karyakaranavada

16. According to Ramanuja, to define avidya as indefinable, is the fallacy called

- (A) Anirvachaniyatvānupapatti
- (B) Svarupānupapatti
- (C) Anyathakhyati
- (D) Vipritkhyati

17. The Mahavakya 'Tatvamasi', elucidates the relationship between

- (A) God and World
- (B) God and Brahman
- (C) Atman and World
- (D) Atman and Brahman

15. રામાનુજ અનુસાર આત્મા અને શરીરના આંતરિક જોડાણને _____ કહે છે.

- (A) અનિર્વચનીય
- (B) સમાધિ
- (C) અપૃથક્સિદ્ધિ
- (D) કાર્યકારણવાદ

16. રામાનુજ અનુસાર અવિદ્યાને અવ્યાખ્યાયિત તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરતાં _____ તર્કદોષ થાય છે.

- (A) અનિર્વચનીયત્વાનુપપત્તિ
- (B) સ્વરૂપાનુપપત્તિ
- (C) અન્યથાખ્યાતિ
- (D) વિપરિતખ્યાતિ

17. 'તત્ત્વમસિ' મહાવાક્ય _____ વચ્ચેના સંબંધને સ્પષ્ટ કરે છે.

- (A) ઈશ્વર અને જગત
- (B) ઈશ્વર અને બ્રહ્મ
- (C) આત્મા અને જગત
- (D) આત્મા અને બ્રહ્મ

18. The formula neti-neti signifies, that
- (A) Brahman is describable
  - (B) Brahman is fallible
  - (C) Brahman is indescribable
  - (D) Brahman is unreal
19. According to the Nyaya system, the fallacy of the contradictory middle is called
- (A) Viruddha
  - (B) Satpratipaksha
  - (C) Anirvachaniyakhyati
  - (D) Asiddha
20. The path of Ashtanga Yoga recommends
- (A) Suppression of the senses
  - (B) Killing desires
  - (C) Sensual attachment
  - (D) Control over body, senses and mind
21. According to St. Thomas, the concept of God and trinity can be revealed by
- (A) Faith
  - (B) Reason
  - (C) Arguments
  - (D) Belief
18. 'नेति नेति' नुं रूप _____, એમ દર્શાવે છે.
- (A) બ્રહ્મનું વર્ણન શક્ય છે
  - (B) બ્રહ્મ અયોગ્ય છે
  - (C) બ્રહ્મ અવર્ણનીય છે
  - (D) બ્રહ્મ અસત્ છે
19. ન્યાયદર્શન અનુસાર નીચેનામાંથી કયો દોષ વ્યાઘાતને લગતો છે ?
- (A) વિરુદ્ધ
  - (B) સત્પ્રતિપક્ષ
  - (C) અનિર્વચનીયખ્યાતિ
  - (D) અસિદ્ધ
20. અષ્ટાંગ યોગનો માર્ગ _____ સૂચવે છે.
- (A) ઇન્દ્રિયોનું દમન
  - (B) ઇચ્છાઓને મારવી
  - (C) ઇન્દ્રિયો પ્રત્યે લગાવ
  - (D) શરીર, ઇન્દ્રિયો અને મન ઉપરનો કાબૂ
21. સંત થોમસ અનુસાર ઈશ્વર અને ટ્રિનિટીનો ખ્યાલ _____ દ્વારા ઉજાગર થાય છે.
- (A) શ્રદ્ધા
  - (B) તર્ક
  - (C) દલીલો
  - (D) માન્યતા

22. Aristotle maintains that
- (A) Form is logically different from matter
  - (B) Matter and form are inseparable
  - (C) Form is only real
  - (D) Matter is only real
23. Why did George Berkeley refute abstract ideas ?
- (A) The mind can only produce abstract ideas
  - (B) The mind is incapable of framing abstract ideas
  - (C) The mind cannot individuate simple ideas from general ideas
  - (D) Abstract ideas are framed by God
24. According to Kant, knowledge is possible only on the basis of
- (A) the union of sensibility and understanding
  - (B) the union of sensibility and categories
  - (C) the union of space and time
  - (D) the union of space, time and categories

22. એરિસ્ટોટલ અનુસાર,
- (A) રૂપ તાર્કિક રીતે દ્રવ્યથી ભિન્ન છે.
  - (B) રૂપ અને દ્રવ્ય અવિભાજ્ય છે
  - (C) માત્ર રૂપ વાસ્તવિક છે.
  - (D) માત્ર દ્રવ્ય વાસ્તવિક છે
23. જ્યોર્જ બર્કલેએ અમૂર્ત વિચારોનું ખંડન શા માટે કર્યું ?
- (A) મન અમૂર્ત વિચારોને માત્ર ઉત્પન્ન કરી શકે છે.
  - (B) મન અમૂર્ત વિચારોને ધારણ કરવા સક્ષમ નથી.
  - (C) મન સાદા વિચારોને અને સામાન્ય વિચારોને પૃથક કરી શકતું નથી.
  - (D) અમૂર્ત વિચારો ઈશ્વર દ્વારા નિર્મિત છે.
24. કાન્ટ અનુસાર _____ ના આધાર પર જ્ઞાન શક્ય છે.
- (A) ઇન્દ્રિય પ્રત્યક્ષ અને સમજણના સંયોજન
  - (B) ઇન્દ્રિય પ્રત્યક્ષ અને કેટેગરીના સંયોજન
  - (C) સ્થળ અને કાળના સંયોજન
  - (D) સ્થળ, કાળ અને કેટેગરીના સંયોજન

25. Force as the essence of body is justified on the ground of

- (A) Principle of individuality
- (B) Principle of Harmony
- (C) Principle of Continuity
- (D) Principle of pre-established Harmony

26. According to John Locke, the idea of _____ received through both sensation and reflection.

- (A) Taste
- (B) Solidity
- (C) Unity
- (D) Rest

27. Who among the followings maintained that substance must be negatively described i.e., "Every determination is negation" ?

- (A) Thomas Hobbes
- (B) Benedict Spinoza
- (C) Rene Descartes
- (D) David Hume

25. શરીરના હાર્દ તરીકે બળ _____ ને આધારે વાજબી કરે છે.

- (A) વ્યક્તિલક્ષીતાના સિદ્ધાંત
- (B) સામંજસ્યના સિદ્ધાંત
- (C) સાતત્યના સિદ્ધાંત
- (D) પૂર્વસ્થાપિત સામંજસ્યના સિદ્ધાંત

26. જ્હોન લોક અનુસાર _____ નો વિચાર ઇન્દ્રિયપ્રત્યક્ષ અને બુદ્ધિ દ્વારા ગ્રહણ થાય છે.

- (A) સ્વાદ
- (B) નક્કરતા
- (C) એકતા
- (D) સ્થિરતા

27. નીચેનામાંથી કોણ માને છે કે દ્રવ્યને નિષેધક રીતે વર્ણવી શકાય. જેમ કે "Every Determination is Negation" ?

- (A) થોમસ હોબ્સ
- (B) બેનેડિક્ટ સ્પિનોઝા
- (C) રેને ડેકાર્ટ
- (D) ડેવિડ હ્યુમ

28. According to Spinoza, a substance must be defined in terms of
- (A) Essential attributes
  - (B) Accidental attributes
  - (C) Both essential and accidental attributes
  - (D) Subjective perception of the reality
29. What does methodological skepticism signify ?
- (A) Knowledge is truth
  - (B) Everything is dubitable
  - (C) Nothing is dubitable
  - (D) Doubt can be used as an epistemic method
30. Considering the mind and the body are two independent substances, Rene Descartes further maintains regarding voluntary actions, that
- (A) The mind is causally connected to the body
  - (B) Only the body interacts with the mind
  - (C) The mind occasionally interacts with the body
  - (D) The body is causally connected to the mind

28. સ્પિનોઝા અનુસાર દ્રવ્યને _____ દ્વારા વ્યાખ્યાયિત કરી શકાય.
- (A) મૂળભૂત લક્ષણો
  - (B) આકસ્મિક લક્ષણો
  - (C) મૂળભૂત અને આકસ્મિક લક્ષણો
  - (D) સત્ તત્ત્વનું વ્યક્તિલક્ષી પ્રત્યક્ષીકરણ
29. પદ્ધતિગત શંકાવાદ શું સૂચવે છે ?
- (A) જ્ઞાન એ સત્ય છે
  - (B) બધું જ નાશવાન છે
  - (C) કશું જ નાશવાન છે
  - (D) શંકા જ્ઞાનમીમાંસકીય પદ્ધતિ તરીકે વાપરી શકાય
30. મન અને શરીરને સ્વતંત્ર દ્રવ્યો સ્વીકારીને, ડેકાર્ટ સંકલ્પ સ્વાતંત્ર્યવાના વર્તન અંગે માને છે કે,
- (A) મન એ શરીર સાથે કાર્યકારણની રીતે સંકળાયેલું છે
  - (B) માત્ર શરીર એ મન સાથે આંતરક્રિયા કરે છે
  - (C) મન ક્યારેક શરીર સાથે આંતરક્રિયા કરે છે
  - (D) શરીર એ મન સાથે કાર્ય-કારણની રીતે સંકળાયેલું છે

31. The cause and effect relation, as David Hume argues, is based on
- (A) Reasoning concerning matters of fact
- (B) A-priori reasoning
- (C) Reasoning concerning innate ideas
- (D) Indubitable reasoning
32. 'All ideas are copies of impression' – advocates
- (A) John Locke
- (B) David Hume
- (C) Benedict Spinoza
- (D) Bertrand Russell
33. Which of the following is not a Purushartha ?
- (A) Artha
- (B) Moksha
- (C) Samsara
- (D) Dharma
34. Sreyas and preyas refer to
- (A) The desirable and the desired
- (B) The likeable and the disliked
- (C) The greater and smaller
- (D) The good and the evil

31. ડેવિડ હ્યુમની દલીલ અનુસાર, કાર્ય-કારણ સંબંધ _____ પર આધારિત છે.
- (A) વાસ્તવિક હકીકતોના વિચાર
- (B) અનુભવ નિરપેક્ષ વિચાર
- (C) જન્મજાત વિચારોના વિચાર
- (D) અસંદિગ્ધ વિચાર
32. 'તમામ વિચારો ઇન્દ્રિયપ્રત્યક્ષની છાપ છે.' આમ કોણ માને છે ?
- (A) જ્હોન લોક
- (B) ડેવિડ હ્યુમ
- (C) બેનેડિક્ટ સ્પિનોઝા
- (D) બર્ટ્રાન્ડ રસેલ
33. નીચેનામાંથી કયું પુરુષાર્થ નથી ?
- (A) અર્થ
- (B) મોક્ષ
- (C) સંસાર
- (D) ધર્મ
34. શ્રેયસ્ અને પ્રેયસનો અર્થ _____ છે.
- (A) ઈચ્છવા-ચોગ્ય અને ઈચ્છિત
- (B) પસંદગીવાળું અને ના-પસંદ
- (C) મહાન અને નિમ્ન
- (D) શ્રેય અને અનિષ્ટ

35. Varna system is based on
- (A) Likes and dislikes
  - (B) The theory of karma
  - (C) The theory of nishkama karma
  - (D) Guna and karma
36. The inviolable cosmic order is
- (A) ṛta
  - (B) ṛta
  - (C) guna
  - (D) nirvana
37. The path of Ashtanga yoga is called
- (A) Middle path
  - (B) Path of renunciation
  - (C) Path of indulgence
  - (D) Dependent Origination
38. The progress of dharma implies
- (A) The progress of religion
  - (B) The progress of man towards divine perfection
  - (C) The progress of religious rituals
  - (D) The increase in the number of religious sects

35. વર્ણ-વ્યવસ્થા _____ પર આધારિત છે.
- (A) પસંદ અને ના-પસંદ
  - (B) કર્મના સિદ્ધાંત
  - (C) નિષ્કામ કર્મના સિદ્ધાંત
  - (D) ગુણ અને કર્મ
36. સૃષ્ટિના અચળ નિયમો _____ કહેવાય છે.
- (A) ઋણ
  - (B) ઋત
  - (C) ગુણ
  - (D) નિર્વાણ
37. અષ્ટાંગ યોગ ને શું કહેવામાં આવે છે _____
- (A) મધ્યમ માર્ગ
  - (B) નિવૃત્તિ માર્ગ
  - (C) પ્રવૃત્તિ માર્ગ
  - (D) પ્રતિત્યસમુત્પાદ
38. 'ધર્મ' ના વિકાસનો અર્થ _____ છે.
- (A) ધર્મ (Religion) નો વિકાસ
  - (B) મનુષ્યનો દિવ્યતાની પૂર્ણતા પ્રતિનો વિકાસ
  - (C) ધાર્મિક કર્મકાંડનો વિકાસ
  - (D) સંપ્રદાયોની સંખ્યા વધારવી

39. Which of the following values is not accepted by the Charvakas ?
- (A) Artha
(B) Kama
(C) Food
(D) Dharma
40. Karuna and Maitri are ethical principles of
- (A) Charvakas
(B) Buddhism
(C) Islam
(D) Jainism
41. According to Mimamsa, the unseen potency of actions is
- (A) Dharma
(B) Adharma
(C) Apurva
(D) Jnana
42. Lokasangraha is
- (A) Work for the benefit of humanity
(B) To accumulate wealth for society
(C) To collect people
(D) To distribute wealth equally in society

39. ચાર્વાકો દ્વારા નીચેનામાંથી કયું મુલ્ય સ્વીકૃત નથી ?
- (A) અર્થ
(B) કામ
(C) ભોજન
(D) ધર્મ
40. કરુણા અને મૈત્રી એ નીચેનામાંથી કોના નૈતિક સિદ્ધાંતો છે ?
- (A) ચાર્વાકો
(B) બૌદ્ધાદર્શન
(C) ઇસ્લામ
(D) જૈન દર્શન
41. મીમાંસા અનુસાર કર્મની અદ્રશ્ય શક્તિ _____ છે.
- (A) ધર્મ
(B) અધર્મ
(C) અપૂર્વ
(D) જ્ઞાન
42. લોકસંગ્રહ એ ___ એ છે.
- (A) લોકકલ્યાણ માટે કર્મ કરવું
(B) સમાજ માટે ધન એકત્રિત કરવું
(C) લોકોને એકત્ર કરવા
(D) સમાજમાં ધનનું સમાન વિતરણ કરવું

43. Immanuel Kant while advocating moral quality of an action is determined by

- (A) Good will
- (B) Consequence
- (C) Means
- (D) Emotion

44. What does 'Duty for the duty's sake' suggest ?

- (A) Autonomy of the Will
- (B) Autonomy of the God
- (C) Autonomy of the State
- (D) Autonomy of the Institution

45. Bishop Butler maintains that conscience is the highest principle of human nature. State which of the ethical theory Butler subscribes to

- (A) Hedonism
- (B) Altruism
- (C) Intuitionism
- (D) Super Humanism

43. ઈમ્મેન્યુઅલ કાન્ટ અનુસાર વર્તણૂકનું નૈતિક પાસું _____ થી નિર્ધારિત થાય છે.

- (A) શુભ ઈચ્છા
- (B) પરિણામ
- (C) સાધનો
- (D) લાગણી

44. 'કર્તવ્યને ખાતર કર્તવ્ય' શું સૂચવે છે ?

- (A) ઈચ્છાની સ્વાયત્તતા
- (B) ઈશ્વરની સ્વાયત્તતા
- (C) રાજ્યની સ્વાયત્તતા
- (D) અંત: સ્ફૂરણાની સ્વાયત્તતા

45. બિશપ બટલર અનુસાર માનવીય પ્રકૃતિનો ઉચ્ચતમ સિદ્ધાંત ચેતના છે, આ સંદર્ભે બટલરનો નૈતિક સિદ્ધાંત _____ છે.

- (A) સુખવાદ
- (B) પરોપકારવાદ
- (C) અંત: સ્ફૂરણાવાદ
- (D) ઉચ્ચતમ માનવવાદ

46. In J. S. Mill's altruistic utilitarianism _____ is included.

- (A) Sympathy
- (B) Courage
- (C) Pain or suffering
- (D) God

47. What does Bentham maintain while advocating psychological hedonism ?

- (A) Surplus of pleasure over pain
- (B) Pleasure cannot be quantitatively measured
- (C) Pleasure for general happiness
- (D) Pleasures are qualitatively different

48. Which theory of punishment believes in inflicting pain on the offender as mode of punishment ?

- (A) Reformatory theory of punishment
- (B) Deterrent theory of punishment
- (C) Retributive theory of punishment
- (D) Educative theory of punishment

46. જે. એસ. મિલના પરલક્ષી ઉપયોગીતાવાદમાં _____ નો સમાવેશ છે.

- (A) સહાનુભૂતિ
- (B) હિંમત
- (C) દુઃખ અથવા યાતના
- (D) ઈશ્વર

47. મનોવૈજ્ઞાનિક સુખવાદને સ્થાપિત કરતા બેનથામ શું માને છે ?

- (A) દુઃખ કરતાં સુખમાં વધારો થવો.
- (B) સુખની સંખ્યાત્મક ગણના શક્ય નથી.
- (C) સામાન્ય આનંદ માટે સુખ હોવું.
- (D) ગુણાત્મક રીતે સુખ ભિન્ન છે.

48. સજાનો કયો સિદ્ધાંત માને છે કે, ગુનેગારને સજાના ભાગરૂપે દુઃખ પહોંચાડવું જોઈએ ?

- (A) સજાનો સુધારણાલક્ષી સિદ્ધાંત
- (B) સજાનો અવરોધલક્ષી સિદ્ધાંત
- (C) સજાનો પ્રતિકારલક્ષી સિદ્ધાંત
- (D) સજાનો શિક્ષણલક્ષી સિદ્ધાંત

49. In which form of punishment there is no chance to reform the offender ?

- (A) Retributive theory
- (B) Capital punishment
- (C) Reformatory theory
- (D) Forgiveness as a theory of punishment

50. According to egoistic hedonism

- (A) The moral standard is the individual's own pleasure
- (B) The moral standard is pleasure of all
- (C) The pleasure of few is the moral standard
- (D) Pleasure is not the moral standard

51. Who among the following advocates

Rational Utilitarianism ?

- (A) Jermy Bentham
- (B) Henry Sidgwick
- (C) Immanuel Kant
- (D) Herbert Spencer

49. સજાના કયા પ્રકારમાં ગુનેગારના સુધારની જોગવાઈ નથી ?

- (A) પ્રતિકારલક્ષી સિદ્ધાંત
- (B) ફાંસીની સજા
- (C) સુધારણાલક્ષી સિદ્ધાંત
- (D) સજાના સિદ્ધાંત તરીકે માફી

50. અહંલક્ષી સુખવાદ અનુસાર,

- (A) નૈતિક માપદંડો એ વ્યક્તિના પોતાનું સુખ છે.
- (B) નૈતિક માપદંડો સર્વનું સુખ છે.
- (C) નૈતિક માપદંડો કેટલાકનું સુખ છે.
- (D) સુખ એ નૈતિક માપદંડ નથી.

51. નીચેનામાંથી કોણ બુદ્ધિવાદી ઉપયોગિતાવાદીના પુરસ્કર્તા છે ?

- (A) જરેમી બેન્થમ
- (B) હેનરી સિદ્વિક
- (C) ઈમ્મેન્યુઅલ કાન્ટ
- (D) હર્બર્ટ સ્પેન્સર

52. 'Thou shall not kill' implies

- (A) Respect for Freedom
- (B) Respect for Character
- (C) Respect of Life
- (D) Respect for God

53. Religion provides a universal ideal, that is able to justify ethics, is the view of

- (A) Swami Vivekananda
- (B) Sri Aurobindo
- (C) Iqbal
- (D) Buddha

54. Swami Vivekananda's practical Vedanta implies

- (A) that the path of pravritti is the path to self realization
- (B) that through selfless work, the mind becomes pure and the person is able to identify himself with all
- (C) the path of nivritti is the ideal path
- (D) sakama karma is superior to nishkama karma

52. 'તું મારીશ નહીં' (Thou shall not kill) નું હાર્દ શેમાં છે ?

- (A) સ્વાતંત્ર્યનો આદર
- (B) વ્યક્તિત્વનો આદર
- (C) જીવનનો આદર
- (D) ઈશ્વરનો આદર

53. નૈતિકતાને વાજબી ઠેરવતા સાર્વત્રિક સિદ્ધાંતો ધર્મ આપે છે, આ મત કોનો છે ?

- (A) સ્વામી વિવેકાનંદ
- (B) શ્રી અરવિંદ
- (C) ઇકબાલ
- (D) બુદ્ધ

54. સ્વામી વિવેકાનંદના વ્યાવહારિક વેદાન્ત અનુસાર,

- (A) પ્રવૃત્તિમાર્ગ એ આત્મ-સાક્ષાત્કારનો માર્ગ છે.
- (B) નિઃસ્વાર્થ કર્મ દ્વારા મન શુદ્ધ થાય છે અને તમામ જીવો સાથે માણસ તાદાત્મ્ય અનુભવી શકે છે.
- (C) નિવૃત્તિમાર્ગ એ આદર્શ માર્ગ છે.
- (D) નિષ્કામ કર્મ કરતાં સકામકર્મ ઉચ્ચ છે.

55. In the philosophy of Sri Aurobindo, integration means
- (A) involution
  - (B) ascent through descent
  - (C) synthetic-a-priori
  - (D) dependent origination
56. In the philosophy of Sri Aurobindo, which of the following is not an aspect of supermind ?
- (A) Consciousness-force
  - (B) Creator
  - (C) The real idea
  - (D) Egoistic ignorance
57. Intuition has the directness of sense experience, is the view of which of the following ?
- (A) Mahatma Gandhi
  - (B) Iqbal
  - (C) Immanuel Kant
  - (D) Ramanuja

55. અરવિંદના તત્ત્વજ્ઞાનમાં પૂર્ણતા એટલે,
- (A) તિરોભાવ
  - (B) અવરોહણથી આરોહણ
  - (C) સંશ્લેષક અનુભવનિરપેક્ષ
  - (D) પ્રતીત્યસમુત્પાદ
56. શ્રી અરવિંદના તત્ત્વજ્ઞાનમાં, નીચેનામાંથી શું અતિમનસનો ભાગ નથી ?
- (A) ચિતશક્તિ
  - (B) સર્જક
  - (C) વાસ્તવિક વિચાર
  - (D) અહંકેન્દ્રિત અજ્ઞાન
57. અંતઃસ્ફૂરણ એ ઇન્દ્રિયપ્રત્યક્ષ સાથે સંકળાયેલ છે, આ મત નીચેનામાંથી કોનો છે ?
- (A) મહાત્મા ગાંધી
  - (B) ઇકબાલ
  - (C) ઈમ્મેન્યુઅલ કાન્ટ
  - (D) રામાનુજ

58. According to Tagore the qualities of true religion are
- (A) ritualism and dogmas
(B) other-worldliness
(C) spontaneity and naturality
(D) materialism
59. The true nature of man is spirituality and it is divine, is the view of
- (A) Iqbal
(B) Charvaka
(C) Heraclitus
(D) Radhakrishnan
60. Gandhiji was aware, that it is not possible to follow the principle of ahimsa as strictly as
- (A) Jainism
(B) Buddhism
(C) Materialism
(D) Prescriptivism
61. Which of the following is true about satyagraha ?
- (A) it means to work for religion
(B) it intends to bring about a change of heart in the wrong-doer
(C) it advocates that enemies should be destroyed
(D) it is a method of coercion
58. ટાગોર અનુસાર સાચા ધર્મના લક્ષણો _____ છે.
- (A) કર્મકાંડ અને મતાગ્રહ
(B) પારલૌકિકપણું
(C) સ્વાભાવિકતા અને પ્રાકૃતિકતા
(D) ભૌતિકવાદ
59. માણસનું મૂળભૂત સ્વરૂપ આધ્યાત્મિક છે અને તે દિવ્ય છે, આ મત કોનો છે ?
- (A) ઇકબાલ
(B) ચાર્વાક
(C) હેરાકલિટસ
(D) રાધાકૃષ્ણન
60. _____ ની જેમ અહિંસાના સિદ્ધાંતને કડક રીતે પાળી શકવું શક્ય નથી, આ બાબતથી ગાંધીજી સજાગ હતા.
- (A) જૈનદર્શન
(B) બૌદ્ધદર્શન
(C) ભૌતિકવાદ
(D) નિદેશવાદ
61. નીચેનામાંથી સત્યાગ્રહ સંદર્ભે શું સાચું છે ?
- (A) તેનો અર્થ ધર્મ માટે કામ કરવું, તે છે.
(B) તેનો હેતુ ખોટું કરનારના હૃદયનું પરિવર્તન કરવાનો છે.
(C) તે દુશ્મનોના નાશ કરવાનો પુરસ્કર્તા છે.
(D) તે જબરજસ્તીની પદ્ધતિ છે.

62. Which of the following is not true about Ambedkar's views on the caste system ?
- (A) it is totally unscientific because it has no scientific origin
- (B) it is a negative thing
- (C) it is an intelligent division of labour
- (D) it restricts social and individual efficiency
63. Frege never consider sense and reference as
- (A) Opposite
- (B) Identical
- (C) Similar
- (D) Negative
64. In verification theory of meaning, the term 'verification' means
- (A) Derived deductively
- (B) Sense-perception
- (C) Reasoning
- (D) Testimony

62. નીચેનામાંથી કયું આંબેડકરના વર્ગનીતિ અંગેના મત સાથે સત્ય નથી ?
- (A) તે અવૈજ્ઞાનિક છે, કારણ કે તેનો કોઈ વૈજ્ઞાનિક ઉદ્ભવ નથી.
- (B) તે નિષેધાત્મક બાબત છે.
- (C) તેમાં બુદ્ધિપૂર્વકનું શ્રમવિભાજન છે.
- (D) તે વ્યક્તિગત અને સામાજિક ક્ષમતાને અવરોધે છે.
63. ફ્રેગે કદીપણ અર્થ અને વસ્તુસૂચકતાને _____ ગણતા નથી.
- (A) વિરોધી
- (B) તાદાત્મ્ય
- (C) મળતાપણું
- (D) નિષેધક
64. અર્થ અંગેના ચકાસણી સિદ્ધાંતમાં 'ચકાસણી' એટલે,
- (A) નિગમનલક્ષી તારણ
- (B) ઇન્દ્રિય-પ્રત્યક્ષ
- (C) તર્ક
- (D) શબ્દપ્રમાણ

65. According to Positivists, which are the two types of propositions ?

- (A) Analytic and synthetic
- (B) True and meaningful
- (C) False and meaningless
- (D) True and doubtful

66. Synthetic propositions are

- (A) A-posteriori
- (B) False
- (C) A-priori
- (D) Doubtful

67. According to Positivists, what is philosophy ?

- (A) Theory
- (B) Practice
- (C) Activity
- (D) Reasoning

68. Who gave common-sense realism ?

- (A) Descartes
- (B) Moore
- (C) Frege
- (D) Russell

65. પ્રત્યક્ષવાદીઓ અનુસાર કયા બે પ્રકારના વિધાનો છે ?

- (A) વિશ્લેષક અને સંશ્લેષક
- (B) સત્ય અને અર્થપૂર્ણ
- (C) અસત્ય અને અર્થહીન
- (D) સત્ય અને શંકાસ્પદ

66. સંશ્લેષક વિધાનો _____ હોય છે.

- (A) અનુભવસાપેક્ષ
- (B) અસત્ય
- (C) અનુભવનિરપેક્ષ
- (D) શંકાસ્પદ

67. પ્રત્યક્ષવાદીઓના મતે તત્ત્વજ્ઞાન શું છે ?

- (A) સિદ્ધાંત
- (B) વ્યવહાર
- (C) પ્રવૃત્તિ
- (D) તર્ક

68. સામાન્ય બુદ્ધિનો વાસ્તવવાદ કોણે આપ્યો ?

- (A) ડેકાર્ટ
- (B) મૂર
- (C) ફ્રેગે
- (D) રસેલ

69. Which are incomplete symbols according to Russell ?
- (A) Names
(B) Description
(C) Analysis
(D) Object
70. Later Wittgenstein is promoter of
- (A) Artificial language
(B) Common language
(C) Word expresses simple object
(D) Word have a-priori meaning
71. 'God Exists' in this proposition, which fallacy occur according to Ryle ?
- (A) Category mistake
(B) Categorical fallacy
(C) Syntactical fallacy
(D) Semantical fallacy
72. What is Sartre's contention ?
- (A) Existence precedes essence
(B) Essence is final
(C) Essence precedes existence
(D) Existence is secondary

69. રસેલ અનુસાર અપૂર્ણ પ્રતીકો કયા છે ?
- (A) નામો
(B) વર્ણન
(C) વિશ્લેષણ
(D) વિષય
70. ઉત્તરવર્તી વિટ્ગેન્સ્ટાઇન _____ ના સમર્થક છે.
- (A) કૃત્રિમ ભાષા
(B) સામાન્ય ભાષા
(C) શબ્દ સાદા વિષયોનું વર્ણન કરે છે
(D) શબ્દને નિરપેક્ષ અર્થ છે
71. રાઈલ અનુસાર 'ઈશ્વર અસ્તિત્વમાન છે.' - આમાં કયો દોષ થાય છે ?
- (A) કક્ષાદોષ
(B) નિરૂપાધિક દોષ
(C) સંરચનાલક્ષી દોષ
(D) શબ્દાર્થનો દોષ
72. સાત્રેનું મુખ્ય કહેવાનું શું છે ?
- (A) અસ્તિત્વ એ સારની પહેલાં છે
(B) સાર જ અંતિમ છે
(C) સાર એ અસ્તિત્વની પહેલાં છે
(D) અસ્તિત્વ એ ગૌણ છે

73. Danda Niti is a part of

- (A) Brahman dharma
- (B) Jatakas
- (C) Raja dharma
- (D) Charaksamhita

74. Rajdharma seeks to

- (A) Enforce law
- (B) Enforce punishments
- (C) To protect the people through various means
- (D) Do anything to continue in power

75. According to the Mahabharata

- (A) King is superior
- (B) Amatya is superior
- (C) Dharma is superior to king
- (D) King is quasi-god

76. Narada suggests to Yudhishtira, that

- (A) a king should ensure his authority
- (B) a king should ensure future kings
- (C) a king should be strong
- (D) a king should constantly be worried about the well-being of his subjects

73. દંડનીતિ એ _____ નો ભાગ છે.

- (A) બ્રાહ્મણધર્મ
- (B) જાતક
- (C) રાજ ધર્મ
- (D) ચરક સંહિતા

74. રાજધર્મનું મુખ્ય કાર્ય _____ છે.

- (A) કાયદાને લાગુ કરવાનું
- (B) સજાઓ લાગુ કરવાનું
- (C) વિવિધ સાધનો દ્વારા લોકોની રક્ષા કરવી
- (D) સત્તા ટકાવવા કઈ પણ કરવું

75. મહાભારત અનુસાર,

- (A) રાજા સર્વોચ્ચ છે
- (B) અમાત્ય સર્વોચ્ચ છે
- (C) ધર્મ એ રાજા કરતાં સર્વોચ્ચ છે
- (D) રાજા ઈશ્વર-સમાન છે

76. નારદ એ યુધિષ્ઠિરને સૂચવે છે કે,

- (A) રાજાએ પોતાનું આધિપત્ય બચાવવું જોઈએ
- (B) રાજાએ ભવિષ્યના રાજાની ખાતરી કરી લેવી જોઈએ
- (C) રાજા સક્ષમ હોવો જોઈએ
- (D) રાજાએ પ્રજાના કલ્યાણ માટે સતત ચિંતિત રહેવું જોઈએ

77. How many pillars of statecraft does Kautilya mention ?

- (A) 7
- (B) 6
- (C) 5
- (D) 4

78. Which of the following is known as the primary institution of society ?

- (A) Marriage
- (B) State
- (C) Religion
- (D) Family

79. In ancient India, the aim of education was

- (A) to evolve responsible citizens
- (B) to make man materialistic
- (C) to teach the individual the value of religious practices
- (D) to teach the individual the duties of a house holder

80. The concept of total revolution belongs to

- (A) Jayprakash Narayan
- (B) M. N. Roy
- (C) Jyotiba Phule
- (D) Tagore

77. કૌટિલ્ય રાજ્યના મુખ્ય આધારસ્તંભો કેટલા ગણાવે છે ?

- (A) 7
- (B) 6
- (C) 5
- (D) 4

78. નીચેનામાંથી સમાજની પ્રાથમિક સંસ્થા કઈ ગણાય છે ?

- (A) લગ્ન
- (B) રાજ્ય
- (C) ધર્મ
- (D) કુટુંબ

79. પ્રાચીન ભારતમાં શિક્ષણનું ધ્યેય શું હતું ?

- (A) જવાબદાર નાગરિકો તૈયાર કરવા
- (B) માણસને ભૌતિકવાદી બનાવવો
- (C) ધાર્મિક વિધિઓનું વ્યક્તિઓને મૂલ્ય શીખવવું
- (D) વ્યક્તિઓને ગૃહસ્થાશ્રમની ફરજો શીખવવી

80. 'સમૂળી ક્રાંતિ' નો ખ્યાલ _____ છે.

- (A) જયપ્રકાશ નારાયણ
- (B) એમ. એન. રોય
- (C) જ્યોતિબા ફૂલે
- (D) ટાગોર

81. Socialism believes, that
- (A) inequalities in the economic order of society are natural and necessary
  - (B) liberty and equality in political sphere will be meaningless without the economic reorganization of society
  - (C) without economic inequalities progress of society is not possible
  - (D) liberty and equality are compatible with inequalities of the capitalist system
82. In Indian culture, which of the following has been considered an essential element of education ?
- (A) the ability to reason logically
  - (B) the development of renunciation
  - (C) spirituality
  - (D) to cultivate worldly attachment
83. Liberal Philosophy is based on,
- (A) Freedom of Individual
  - (B) Freedom of State
  - (C) Freedom of Society
  - (D) Freedom of Law
81. સમાજવાદ અનુસાર,
- (A) સમાજમાં આર્થિક અસમાનતા કુદરતી અને અનિવાર્ય છે.
  - (B) સમાજના આર્થિક પાસાંને અવગણીને રાજકીય ક્ષેત્રમાં સમાનતા અને સ્વાતંત્ર્ય નિરર્થક છે.
  - (C) આર્થિક અસમાનતા વગર સમાજનો વિકાસ શક્ય નથી.
  - (D) મૂડીવાદી વ્યવસ્થાની અસમાનતા સાથે સમાનતા અને સ્વાતંત્ર્ય જઈ શકે છે.
82. ભારતીય સંસ્કૃતિમાં નીચેનામાંથી કયું શિક્ષણનું મૂળભૂત પાસું છે ?
- (A) તાર્કિક વિચારણા કરવાની ક્ષમતા
  - (B) ત્યાગવૃત્તિ કેળવવી
  - (C) અધ્યાત્મ
  - (D) દુન્યવી બંધનો કેળવવા
83. ઉદારવાદી અભિગમ _____ પર આધારિત છે.
- (A) વ્યક્તિની સ્વતંત્રતા
  - (B) રાજ્યની સ્વતંત્રતા
  - (C) સમાજની સ્વતંત્રતા
  - (D) કાયદાની સ્વતંત્રતા

84. Who is the author of 'The Subjection of Women' ?

- (A) Aristotle
- (B) Kant
- (C) Nietzsche
- (D) Mill

85. Radical feminism emerges as a reaction to,

- (A) Religion
- (B) Science
- (C) Society
- (D) Liberal feminism

86. Rawls authored a text, which is,

- (A) The second sex
- (B) The theory of justice
- (C) Principles of justice
- (D) On society

87. Rawls gave the idea of

- (A) Equal opportunity
- (B) Equal status
- (C) Equal freedom
- (D) Equal goods

84. 'The Subjection of Women'ના રચયિતા કોણ છે ?

- (A) એરિસ્ટોટલ
- (B) કાન્ટ
- (C) નિત્શે
- (D) મિલ

85. કટર નારીવાદ એ _____ ની પ્રતિક્રિયારૂપે ઉદ્ભવ્યો છે.

- (A) ધર્મ
- (B) વિજ્ઞાન
- (C) સમાજ
- (D) ઉદારવાદી નારીવાદ

86. રોલ્સ _____ પુસ્તકના રચયિતા છે.

- (A) The second sex
- (B) The theory of justice
- (C) Principles of justice
- (D) On society

87. રોલ્સ એ _____ વિચાર આપ્યો છે.

- (A) સમાન તક
- (B) સમાન દરજ્જો
- (C) સમાન સ્વાતંત્ર્ય
- (D) સમાન સામાન

88. Who do not believes in the ideals of Welfare State ?
- (A) Rawls
(B) Nozick
(C) Amartya Sen
(D) Marx
89. Nozick's theory is known as,
- (A) Theory of ideal state
(B) Welfare theory of justice
(C) Entitlement theory of justice
(D) Theory of enlightenment
90. According to Marx, what is the special characteristic of capital society ?
- (A) Property
(B) Class
(C) Goods
(D) State
91. Which is Marxist basis of criticism of capitalism ?
- (A) Theory of freedom
(B) Theory of ideas
(C) Theory of equality
(D) Theory of surplus value
88. નીચેનામાંથી કોણ કલ્યાણ - રાજ્યના આદર્શને નથી સ્વીકારતા ?
- (A) રોલ્સ
(B) નોઝિક
(C) અમર્ત્ય સેન
(D) માર્ક્સ
89. નોઝિકનો સિદ્ધાંત _____ તરીકે જાણીતો છે.
- (A) આદર્શ રાજ્યનો સિદ્ધાંત
(B) ન્યાયનો કલ્યાણકારી સિદ્ધાંત
(C) ન્યાયનો હકદાર હોવાનો સિદ્ધાંત
(D) નવજાગૃતિનો સિદ્ધાંત
90. માર્ક્સ અનુસાર મૂડીવાદી સમાજની વિશેષ લાક્ષણિકતા કઈ છે ?
- (A) સંપત્તિ
(B) વર્ગ
(C) સામાન
(D) રાજ્ય
91. મૂડીવાદની સમીક્ષાનો માર્ક્સવાદી આધાર શું છે ?
- (A) સ્વાતંત્ર્યનો સિદ્ધાંત
(B) વિચારતત્ત્વોનો સિદ્ધાંત
(C) સમાનતાનો સિદ્ધાંત
(D) અધિકમૂલ્ય સિદ્ધાંત

92. Which is the theory of multiculturalism that emphasize uniformity ?

- (A) Salad bowl theory
- (B) Melting pot theory
- (C) Mosaic theory
- (D) Plural theory

93. A deductive argument primarily deals with the notion of

- (A) Truth
- (B) Falsity
- (C) Validity
- (D) Contradiction

94. Which one of the followings is a contradiction ?

- (A) All students are intelligent
- (B) No student is intelligent
- (C) Some intelligent persons are students
- (D) Some intelligents are not-intelligent

92. બહુસંસ્કૃતિવાદનો કયો સિદ્ધાંત એકરૂપતા પર ભાર મુકે છે ?

- (A) સલાડ - બાઉલ સિદ્ધાંત
- (B) મેલ્ટિંગ - પોટ સિદ્ધાંત
- (C) મોઝેક સિદ્ધાંત
- (D) પ્લુરલ સિદ્ધાંત

93. નિગમનલક્ષી દલીલ સાથે _____ સંકળાયેલું છે.

- (A) સત્ય
- (B) અસત્ય
- (C) પ્રામાણ્ય
- (D) સ્વ-વ્યાધાત

94. નીચેનામાંથી કયું વિધાન સ્વ-વ્યાધાતી છે ?

- (A) કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ બુદ્ધિમાન છે
- (B) કોઈ વિદ્યાર્થી બુદ્ધિમાન નથી
- (C) કેટલાક બુદ્ધિમાન વિદ્યાર્થીઓ છે
- (D) કેટલાક બુદ્ધિમાનો બુદ્ધિમાન નથી

95. Name the fallacy the following argument commits

All singers are musicians.

Some musicians are actors.

∴ Some actors are singers.

- (A) Fallacy of illicit major
- (B) Fallacy of undistributed middle
- (C) Fallacy of exclusive premises
- (D) Fallacy of illicit minor

96. Determine the truth-value of this proposition : $((p \supset q) \& (q \supset p))$

- (A) Tautology
- (B) Contradiction
- (C) Contingent
- (D) Negation

97. Which of the following is contrary of

$(x) sx$?

- (A) $(x)\sim sx$
- (B) $(\exists x) sx$
- (C) $(\exists x)\sim sx$
- (D) $(\sim x) (\sim sx)$

95. નીચેની દલીલમાં કયો તર્કદોષ છે ?

તમામ ગાયકો સંગીતકારો છે

કેટલાક સંગીતકારો નાયકો છે

∴ કેટલાક નાયકો સંગીતકારો છે

- (A) સાધ્યાતિક્રમનો દોષ
- (B) અવ્યાપ્ત મધ્યનો દોષ
- (C) વ્યાવર્તક આધાર વિધાનનો દોષ
- (D) પક્ષાતિક્રમનો દોષ

96. નીચેના વિધાનનું સત્યતામૂલ્ય નક્કી કરો :

$((p \supset q) \& (q \supset p))$

- (A) તહેવાર્થક
- (B) સ્વવ્યાધાતી
- (C) પરાયત્ત
- (D) નિષેધ

97. $(x) sx$ નું અંશવિરોધી કયું છે ?

- (A) $(x)\sim sx$
- (B) $(\exists x) sx$
- (C) $(\exists x) \sim sx$
- (D) $(\sim x) (\sim sx)$

98. The branch of philosophy that would study the conservation of nature as a practical problem is
- (A) Social philosophy
(B) Medical ethics
(C) Philosophy of religion
(D) Applied philosophy
99. According to Peter Singer, cruelty towards animals is unethical because
- (A) Animals are different from human beings
(B) Animals can cry
(C) Animals are conscious
(D) Animals can punish human beings
100. Professional codes of conduct are there to induce
- (A) A sense of ethical responsibility
(B) To make people self reliant
(C) To make people professional
(D) To emphasize the uniqueness of a profession

98. વ્યાવહારિક સમસ્યા તરીકે પ્રકૃતિના સંરક્ષણ અંગેનો અભ્યાસ તત્વજ્ઞાનની કઈ શાખામાં થાય છે?
- (A) સામાજિક તત્વજ્ઞાન
(B) તબીબી નીતિશાસ્ત્ર
(C) ધર્મનું તત્વજ્ઞાન
(D) વ્યાવહારિક તત્વજ્ઞાન
99. પીટર સિંગર અનુસાર, પ્રાણીઓ પ્રત્યેની હિંસા અનૈતિક છે. કારણ કે,
- (A) મનુષ્યો કરતાં પ્રાણીઓ ભિન્ન છે.
(B) પ્રાણીઓ રડી શકે છે.
(C) પ્રાણીઓમાં ચેતના હોય છે.
(D) પ્રાણીઓ મનુષ્યને સજા કરી શકે છે.
100. વ્યાવસાયિક આચારસંહિતા _____ માટે રાખવામાં આવી છે.
- (A) નૈતિક જવાબદારીની ભાવના
(B) લોકોને સ્વનિર્ભર બનાવવા
(C) લોકોને વ્યાવસાયિક બનાવવા
(D) વ્યવસાયની વિશિષ્ટતા પર ભાર મુકવા

Space for Rough Work

